

Handbók skóláþjónustu
Stuðningur við börn í leik- og grunnskólum
Borgarbyggðar

Gleði – Metnaður – Samkennd – Vinátta

BORGARBYGGÐ

Efnisyfirlit

Leiðarljós	3
Skólaþjónusta leik- og grunnskóla	4
Markmið skólaþjónustunnar	4
Hlutverk skólaþjónustunnar	5
Starfsfólk skólaþjónustunnar og hlutverk	6
Sálfræðingar	6
Talmeinafræðingar	6
Atferlisfræðingur	6
Ráðgjöf vegna virknimats	6
Iðjupjálfi	6
Verkefnastjórar í skólaþjónustu	6
Önnur sérfræðiráðgjöf	7
Stigskipting þjónustu	7
Tengiliður í samþættingu þjónustu í þágu farsældar barna	7
Samþætt þjónusta	8
Ferli mála á 1. stigi	9
Teymi og ráð leik- og grunnskóla	10
Hlutverk lausnateyma í leikskólum	10
Hlutverk lausnateyma í grunnskólum	10
Hlutverk nemendaverndarráðs í grunnskólum og leikskólum	11
Beiðni um athugun	11
Ferli beiðna frá sérfræðingum sveitarfélagsins og aftur til skólanna	12
Skil á milli skólastiga	12
Samstarf leik- og grunnskóla	12
Samstarf grunn- og mennta- eða framhaldsskóla	13
Nemendur af erlendum uppruna	13
Viðmið vegna skólasóknar í grunnskólum Borgarbyggðar	14
Lestrarstefna Borgarbyggðar	16

Leiðarljós

Skólar eiga að tryggja jöfn tækifæri til náms og að allir nemendur fái að stunda nám við sitt hæfi. Í skólum Borgarbyggðar er lögð áhersla á að koma sem best til móts við fjölbreyttar þarfir allra nemenda.

Borgarbyggð er barnvænt sveitarfélag og hefur hafið innleiðingarferli í átta skrefum sem miðar að því að virða og uppfylla réttindi barna. Barnasáttmáli Sameinuðu þjóðanna felur í sér alþjóðlega viðurkenningu á því að börn þurfi sérstaka vernd umfram þá fullorðnu. Rík áhersla er á rétt barna til menntunar og er markmið hennar að gefa börnum tækifæri til að þroskast á eigin forsendum, rækta hæfileika sína og undirbúa þau til að lifa ábyrgu lífi í frjálsu þjóðfélagi í anda skilnings, friðar, umburðarlyndis, jafnréttis kynjanna og vináttu allra þjóða og þjóðernishópa. Öllum börnum á að tryggja aðstæður sem styðja við virðingu þeirra og stuðla að sjálfstæði og virkri þátttöku í samfélaginu. Fötluð börn skulu njóta sérstakrar umönnunar, eiga aðgang að menntun, þjálfun, heilbrigðisþjónustu, endurhæfingu, starfsundirbúningi og tómstundaiðju sem hæfir getu þeirra.

Í aðalnámskrá leikskóla kemur fram að fylgjast eigi með alhliða þroska barna, veita öllum börnum hollt og hvetjandi uppeldisumhverfi og stuðla að öryggi þeirra og vellíðan. Leggja áherslu á styrkleika barna og hæfni og þörf þeirra fyrir vernd og leiðsögn fullorðinna. Svipaðar áherslur er að finna í aðalnámskrá grunnskóla en hlutverk hans er, í samvinnu við heimilin að stuðla að alhliða þroska allra nemenda og þátttöku þeirra í lýðræðisþjóðfélagi sem er í sífellri þróun. Grunnskólinn skal haga störfum sínum í sem fyllstu samræmi við stöðu og þarfir nemenda og stuðla að alhliða þroska, velferð og menntun hvers og eins.

Í nýrri skólastefnu Borgarbyggðar kemur fram, að um sé að ræða sáttmála skólasamfélagsins um þróun skólastarfsins á næstu árum. Í skólastefnunni er rætt um þær áskoranir sem blasa við um leið og horft er til framtíðar. Áframhaldandi þróun skóla án aðgreiningar þar sem komið er til móts við fjölbreyttar þarfir nemenda er eitt af þeim verkefnum sem unnið verður að. Einnig verður haldið áfram að byggja á teymiskennslu í skólunum og efla kennsluráðgjöf og skólaþjónustu. Tekið er fram að hlúa þurfi sérstaklega að því að efla málþroska, mál og málskilning og að það sama gildi um lestur og lesskilning.

Í endurskoðaðri lestrarstefnu leik- og grunnskóla Borgarbyggðar kemur fram að henni sé ætlað að styðja við starf skólanna, skilgreina markmið og leiðir sem síðan eru útfærðar í hverjum skóla fyrir sig. Markmið lestrarstefnunnar eru að tryggja jafnan rétt allra nemenda í sveitarfélaginu til gæðakennslu á sviði máls og lestur, tryggja samfellu og stíganda í lestrarnáminu og að veita foreldrum yfirsýn yfir lestrarnámið og auðvelda þeim stuðning við það heima.

Í samræmi við lög um samþætta þjónustu í þágu farsældar barna nr. 86/2021 hefur skólaþjónusta Borgarbyggðar skilgreint þjónustu á fyrsta, öðru og þriðja stigi.

Markmið laganna er að stuðla að farsæld barna og að börn og foreldrar sem á þurfa að halda hafi aðgang að samþættri þjónustu við hæfi án hindrana. Tengiliðir hafa verið skipaðir við hvern leik- og grunnskóla í sveitarfélaginu.

Í lögum um leikskóla nr. 90/2008 og lögum um grunnskóla nr. 91/2008 er kveðið á um að sveitarfélög skuli tryggja að skólaþjónusta sé til staðar. Þessari þjónustu eru gerð skil í reglugerð nr. 444/2019, en þar er farið yfir skyldur sveitarfélaga, skipulag og framkvæmd sérfræðiþjónustu, starfshætti hennar, samræmingarhlutverk leikskóla og starfsemi nemendaverndarráða. Hjá sveitarfélaginu er starfandi skólaþjónusta sem byggir á þeim gildum sem sett eru í skólastefnu sveitarfélagsins og þeim lögum og reglugerðum sem um hana gilda. Hér verður gerð frekari grein fyrir þeirri þjónustu.

Skólaþjónusta leik- og grunnskóla

Stefna Borgarbyggðar um stuðning við nemendur tekur mið af alþjóðlegum samþykktum um skóla án aðgreiningar og að réttindi fatlaðs fólks séu höfð að leiðarljósi í allri stefnumörkun skólastarfs.

Skólaþjónusta mótast af heildarsýn á aðstæður og hagsmuni barna og unglinga og virku samstarfi við foreldra. Í reglugerð nr. 444/2019 um skólaþjónustu sveitarfélaga við leik- og grunnskóla og nemendaverndarráð í grunnskólum kemur fram að hlutverk skólaþjónustu sé að veita stuðning við nemendur í leik- og grunnskólum og foreldra þeirra. Einnig að veita starfsfólki skóla og starfsemi þeirra stuðning. Skal þjónustan beinast að því að efla skóla sem faglegar stofnanir sem geti leyst flest þau viðfangsefni er upp koma í skólastarfinu.

Markmið skólaþjónustunnar

- Að sinna forvörnum sem stuðla að farsæld nemenda
- Bregðast við vanda nemenda með snemmtækri íhlutun og ráðgjöf með það að markmiði að nemendur fái kennslu og stuðning við hæfi í skóla án aðgreiningar
- Að stuðla að því að þjónustan einkennist af heildarsýn á aðstæður og hagsmuni nemenda
- Að styðja á fjölbreyttan hátt við starfsemi og starfshætti leik- og grunnskóla og starfsfólk þeirra
- Að veita stuðning við foreldra með ráðgjöf og fræðslu
- Að tryggja viðeigandi tálkaþjónustu þegar þess er þörf
- Að stuðla að samfellu og heildarsýn með því að tryggja góð tengsl leikskóla, grunnskóla og menntaskóla

Hlutverk skólajónustunnar

Stuðningur við starfsfólk

- Ráðgjöf vegna kennslu og umönnunar nemenda
- Ráðgjöf vegna náms þeirra nemenda sem eru með sérþarfir
- Ráðgjöf vegna starfshátta skóla, nýbreytni- og þróunarstarfs og starfsumhverfis

Stuðningur við forvarnarstarf

- Hjálpa til við að stuðla að jákvæðum skólabrag og jákvæðri skólagöngu með fræðslu, mati og verkefnum fyrir nemendur, starfsfólk og foreldra
- Aðstoða starfsfólk skóla við frumgreiningu nemenda
- Aðstoða við að greina námsaðstæður, veita ráðgjöf um hvernig brugðist skuli við og vísað á viðeigandi úrræði
- Fylgjast með að viðeigandi matstæki séu tiltæk, útvega þau eftir því sem þörf krefur og aðstoða við framkvæmd og eftirfylgni

Ráðgjöf, eftirfylgni og mat á árangri

- Styðja starfsfólk skóla við að finna viðeigandi úrræði vegna barna með sérþarfir
- Stuðla að ráðgjöf og fræðslu til kennara og foreldra þannig að markviss stuðningur eigi sér stað við nemendur og nemendahópa
- Fylgjast með og meta árangur aðgerða í skólunum

Stuðningur við foreldra

- Gefa foreldrum kost á almennri ráðgjöf og fræðslu vegna skólagöngu barna, hegðunar þeirra og samstarfs heimilis og skóla
- Veita foreldrafélögum og foreldraráðum stuðning vegna starfsemi þeirra

Starfsfólk skólaþjónustunnar og hlutverk

Sálfræðingar

Sálfræðingar sinna nemendum í leik- og grunnskólum ýmist að beiðni skóla eða forráðamanna. Hlutverk sálfræðinganna felst í greiningu á vanda barna, ráðgjöf til foreldra og starfsfólks og stuðningsviðtölum við börn. Sálfræðingar sitja nemendaverndarráðsfundi í leik- og grunnskólum sveitarfélagsins og eru með fasta ráðgjöf í leikskólum.

Talmeinafræðingar

Talmeinafræðingar sinna greiningu og ráðgjöf í leik- og grunnskólum vegna barna með framburðarfrávik, málþroskafrávik og stam. Talmeinafræðingarnir eru með fasta ráðgjöf í skólum og leikskólum. Sveitarfélagið er með samning við Tröppu um talþjálfun og er henni sinnt í leikskólum.

Atferlisfræðingur

Atferlisfræðingur er ráðgefandi í málum þar sem þarf að auka færni barna í daglegu lífi. Hann metur færni barnsins og leggur upp leiðir með starfsfólki og foreldrum með það markmið að barnið nái betri árangri.

Ráðgjöf vegna virknimats

Ráðgjafi með sérsvið í gerð virknimats sem er gagnreynd og kerfisbundin leið til að meta þætti í umhverfinu sem hafa áhrif á hegðun. Ráðgjafinn aðstoðar nemendur, kennara og foreldra við það að takast á við hegðunarvanda þar sem inngríp í formi stuðningsáætlunar er talið koma að gagni.

Iðjupjálfi

Iðjupjálfi er ráðgefandi í málum barna þar sem meta þarf skynúrvinnslu og veita ráðgjöf í tengslum við skólaumherfi sem mætir sem best þörfum barna með slíkan vanda. Með því að meta og kortleggja skynúrvinnslu einstaklinga er mögulegt að sjá hindranir í umhverfinu og þannig aðlaga umhverfið að einstaklingnum.

Verkefnastjórar í skólaþjónustu

Verkefnastjórar í skólaþjónustu eru tveir. Hlutverk þeirra er að sinna kennsluráðgjöf, handleiðslu og stuðningi við kennara, annað starfsfólk skóla og foreldra við að finna leiðir til að mæta þörfum nemenda. Þeir vinna ásamt öðrum sérfræðingum og starfsfólki skóla að því að bæta stöðu nemenda sem hafa þörf fyrir aðstoð vegna fötlunar, námsvanda, félagslegra- eða hegðunarlegra erfiðleika, eða eru með annað móðurmál en íslensku. Verkefnastjórnarnir sinna einnig málstjórn í málum nemenda.

Verkefnastjórnarnir skipta með sér verkum og annar þeirra sinnir í meira mæli ráðgjöf og vinnslu mála í leikskólum og á yngsta stigi grunnskóla á meðan hinn sinnir ráðgjöf í grunnskólum. Verkefnastjórninn sem sinnir í meira mæli grunnskólum sér um læsisráðgjöf og styður starfsfólk skólanna við að byggja upp ríkulegt mál- og læsisumhverfi og að nota aðferðir byrjendalæsis í skólunum.

Önnur sérfræðiráðgjöf

Skólar sveitarfélagsins geta leitað til ráðgjafa um mál sem tengjast nemendum eða kennurum skólans með það að markmiði að efla skólana sem faglegar stofnanir og getu þeirra til að leysa flest þau viðfangsefni sem upp koma í skólastarfinu.

Stigskipting þjónustu

Í samræmi við lög nr. 86/2021 um samþætta þjónustu í þágu farsældar barna hefur þjónustu við börn í Borgarbyggð verið skipt niður á stig. Markmið laganna er að börn og foreldrar sem á þurfa að halda hafi aðgang að samþættri þjónustu við hæfi án hindrana.

Fyrsta stigi tilheyrir grunnþjónusta. Á þessu stigi er veittur einstaklingsbundinn og snemmtækur stuðningur. Snemmtækur stuðningur er veittur í samræmi við frummat og fylgt eftir á markvissan hátt.

Á öðru stigi þjónustu við farsæld barna er veittur einstaklingsbundinn og markvissari stuðningur. Stuðninginn á að veita í samræmi við faglegt mat og/eða frumgreiningu á þörfum barns. Leitast skal við að veita markvissari stuðning á grundvelli stuðningsáætlunar um samþætta þjónustu og eftirfylgd.

Á þriðja stigi þjónustu tilheyra úrræði þar sem veittur er einstaklingsbundinn og sérhæfðari stuðningur með það að markmiði að tryggja að farsæld barna verði ekki hætta búin. Sérhæfðari stuðningur er veittur í samræmi við sérhæft og ítarlegt mat og/eða greiningu á þörfum barns. Leitast skal við að veita sérhæfðari stuðning á grundvelli stuðningsáætlunar um samþætta þjónustu og eftirfylgd.

Tengiliður í samþættingu þjónustu í þágu farsældar barna

Tengiliðir í samþættingu þjónustu eiga að fylgjast með velferð og farsæld barna og foreldra og meta þörf fyrir þjónustu. Þeir eiga að bregðast við þörf barna og foreldra fyrir þjónustu á skilvirkan hátt um leið og þörf krefur. Einnig eiga þeir að hafa samráð við aðra þjónustuveitendur með það að markmiði að þjónustan sé samfelld og samþætt í þágu velferðar og farsældar barna og foreldra.

Hlutverk tengiliða er að veita foreldrum og börnum og mögulega öðrum þjónustuveitendum upplýsingar um þjónustu í þágu farsældar barns. Þeir gera frummat á þörfum barns eða aðstoða við að tryggja aðgang að slíku mati. Skipuleggja og fylgja eftir samþættingu fyrsta stigs þjónustu ef þess gerist þörf og tekur sæti í stuðningsteymi barns. Þeir hafa einnig það hlutverk að koma upplýsingum til nemendaverndarráðs ef þeir telja að barn þurfi fjölpætta þjónustu á öðru og/eða þriðja stigi til lengri tíma.

Tengiliður er aðgengilegur í öllum skólum Borgarbyggðar og hefur störf í þágu barna og foreldra þegar beiðni þar um liggur fyrir. Tengiliður vinnur starf sitt í samstarfi og samráði við foreldra og barn.

Sambætt þjónusta

Sambætt þjónusta er skipulögð og samfelld. Hún hefur það að markmiði að stuðla að farsæld barns og er veitt af þeim þjónustuveitendum sem eru best til þess fallnir að mæta þörfum barns hverju sinni. Þeir aðilar sem teljast til þjónustuveitanda eru meðal annarra leikskólar, grunnskólar, frístundaheimili, félagsmiðstöðvar, framhaldsskólar, menntaskólar, heilsugæsla, sérhæfð heilbrigðisþjónusta, félagsþjónusta, lögregla og barnaverndarþjónusta.

Farsældarþjónusta tekur til allrar þjónustu sem mælt er fyrir um í lögum að sé veitt á vegum ríkis eða sveitarfélaga. Þjónustan er veitt á þremur þjónustustigum:

- 1. Stig- Grunnþjónusta sem er öllum aðgengileg sem og einstaklingsbundinn og snemmtækur stuðningur.
- 2. Stig- Einstaklingsbundinn og markviss stuðningsþjónusta í samræmi við mat og/eða frumgreiningu á þörfum barns.
- 3. Stig- Einstaklingsbundinn og sérhæfður stuðningur í samræmi við ítarlegt mat og/eða greiningu á þörfum barns.

Nánari upplýsingar um farsæld barna er að finna á heimasíðu Borgarbyggðar.

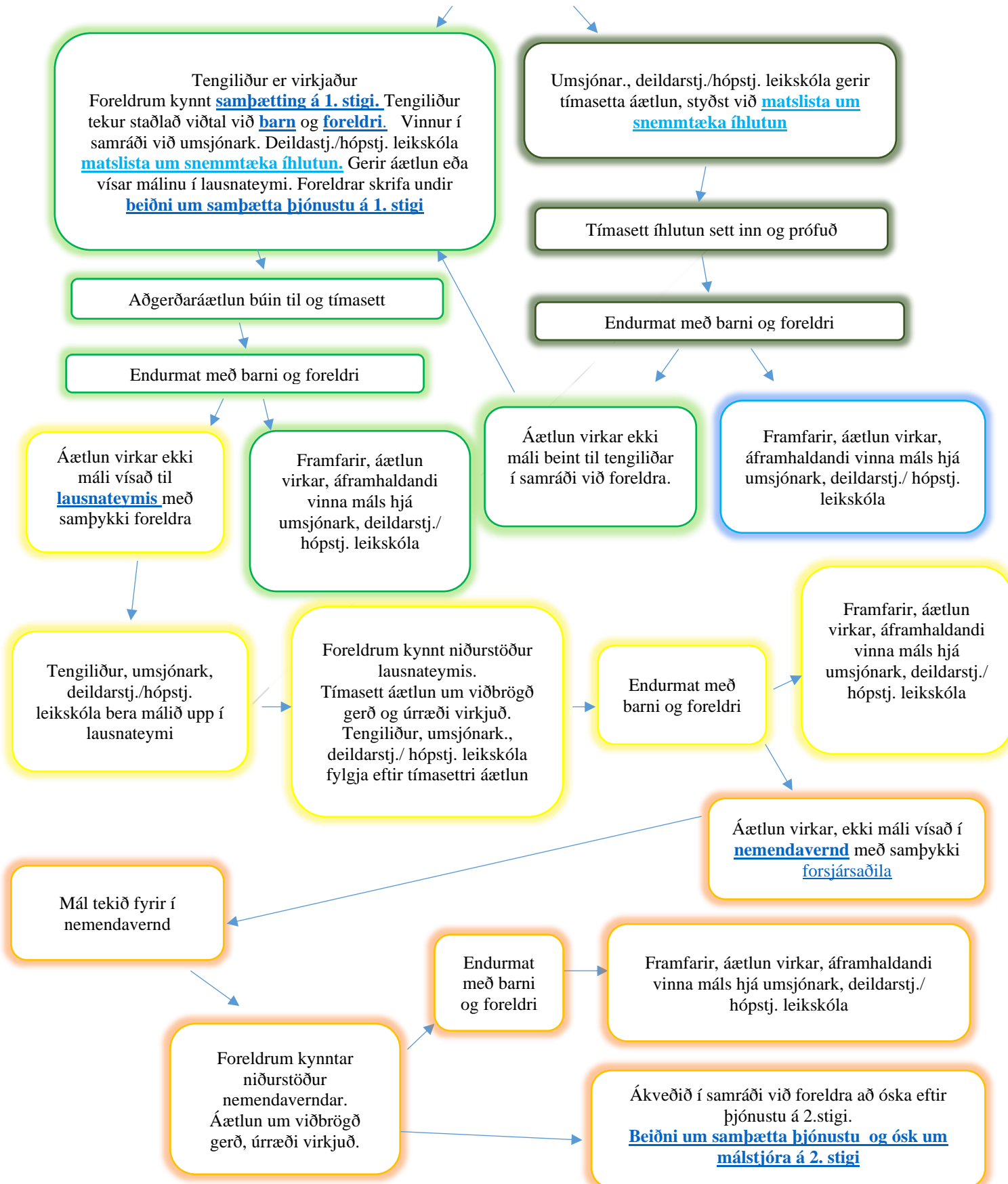
<https://borgarbyggd.is/sidur/thjonusta/menntun-og-born/samthaett-thjonusta-i-thagu-farsaeldar-barna>

Ferli mála á 1. stigi

Samtal við foreldra og barn

Að loknum samtölum gerir umsjónarkennari, deildarstjóri eða hópstjóri áætlun um viðbrögð eða beinir málinu til tengiliðar

Ábyrgð: deildarstjóri/hópstjóri leikskóla og umsjónarkennarar

Teymi og ráð leik- og grunnskóla

Á fyrsta stigi þjónustu starfa lausnateymi. Eitt lausnateymi er sameiginlegt fyrir leikskólana en sitt hvort teymið starfar í grunnskólum sveitarfélagsins. Verkefnastjórar skólalþjónustu starfar með lausnarteymunum. Áhersla er á að mæta þörfum hvers barns og grípa strax inn í með viðurkenndum aðgerðum sem skila árangri. Námsumhverfi er aðlagð, skimanir eða athuganir sem skólarnir hafa yfir að ráða eru nýttar. Skólarnir gera í sumum tilvikum einstaklingsáætlanir og mynda teymi utan um vinnu við einstök börn.

Hlutverk lausnateymis í leikskólum

Hlutverk lausnateymis er að skoða stöðu barns og leita sameiginlegra lausna þannig að hægt sé að veita barninu og fjölskyldu þess stuðning. Í lausnateymi er nám, hegðun, þroski og líðan barns rædd og úrræði fundin til þess að bregðast við erfiðleikum eða aðstæðum barns. Er þetta gert í góðu samstarfi við foreldra barnsins og þeir virkjaðir með það í huga að úrræðin sem lögð eru til séu nýtt bæði í skóla og á heimili eftir því sem þurfa þykir. Með því að taka mál fyrir í lausnateymi er unnið eftir hugmyndafræði snemmtækrar íhlutunar og barn og foreldrar þess aðstoðaðir með það að markmiði að efla lífsgæði og framtíðarhorfur barns.

Lausnateymi leikskóla starfar sameiginlega á milli leikskóla og eru mál barna tekin fyrir á fundum með nafnleynd. Lausnateymi getur óskað eftir aðkomu kennsluráðgjafa vegna vinnslu ákveðinna mála, teymið getur einnig afgreitt og sent beiðnir til talmeinafræðinga, virkniráðgjafa, iðjubjálfa og atferlisfræðings. Þeim málum sem ekki hefur tekist að leysa með aðstoð lausnateymis er vísað til nemendaverndarráðs.

Hlutverk lausnateyma í grunnskólum

Lausnateymi er jafningjastuðningur til kennara og hlutverk þess er að veita ráðgjöf vegna hegðunar-, samskipta- og eða námserfiðleika einstaklinga eða hópa. Teymið styður kennara með því að velta fyrir sér vandanum og koma með tillögur að lausn mála. Kennarar geta óskað eftir stuðningi lausnateymis ef þeir telja sig þurfa aðstoð og/eða handleiðslu. Í lausnateymum eru úrræði fundin til þess að bregðast við erfiðleikum eða aðstæðum barns. Er þetta gert í góðu samstarfi við foreldra barnsins og þeir virkjaðir með það í huga að úrræðin sem lögð eru til séu nýtt bæði í skóla og á heimili eftir því sem þurfa þykir. Kennarar eru kallaðir á fund teymisins þar sem farið er í lausnaleit. Ef umsjónarkennari er ekki tilvísunaraðili er hann samt kallaður á fund teymisins ásamt tilvísunaraðila. Gerð er tímasett áætlun um næstu skref. Þeir sem í ráðinu sitja skipta með sér málum og hafa umsjón með því ásamt tilvísunaraðila. Lausnateymið vinnur náið með deildarstjórum og nemendaverndarráði. Lausnateymi getur óskað eftir aðkomu kennsluráðgjafa vegna vinnslu ákveðinna mála, teymið getur einnig afgreitt og sent beiðnir til talmeinafræðinga, virkniráðgjafa, iðjubjálfa og atferlisfræðings.

Þeim málum sem ekki hefur tekist að leysa með aðstoð lausnateymis er vísað til nemendaverndarráðs.

Hlutverk nemendaverndarráðs í grunnskólum og leikskólum

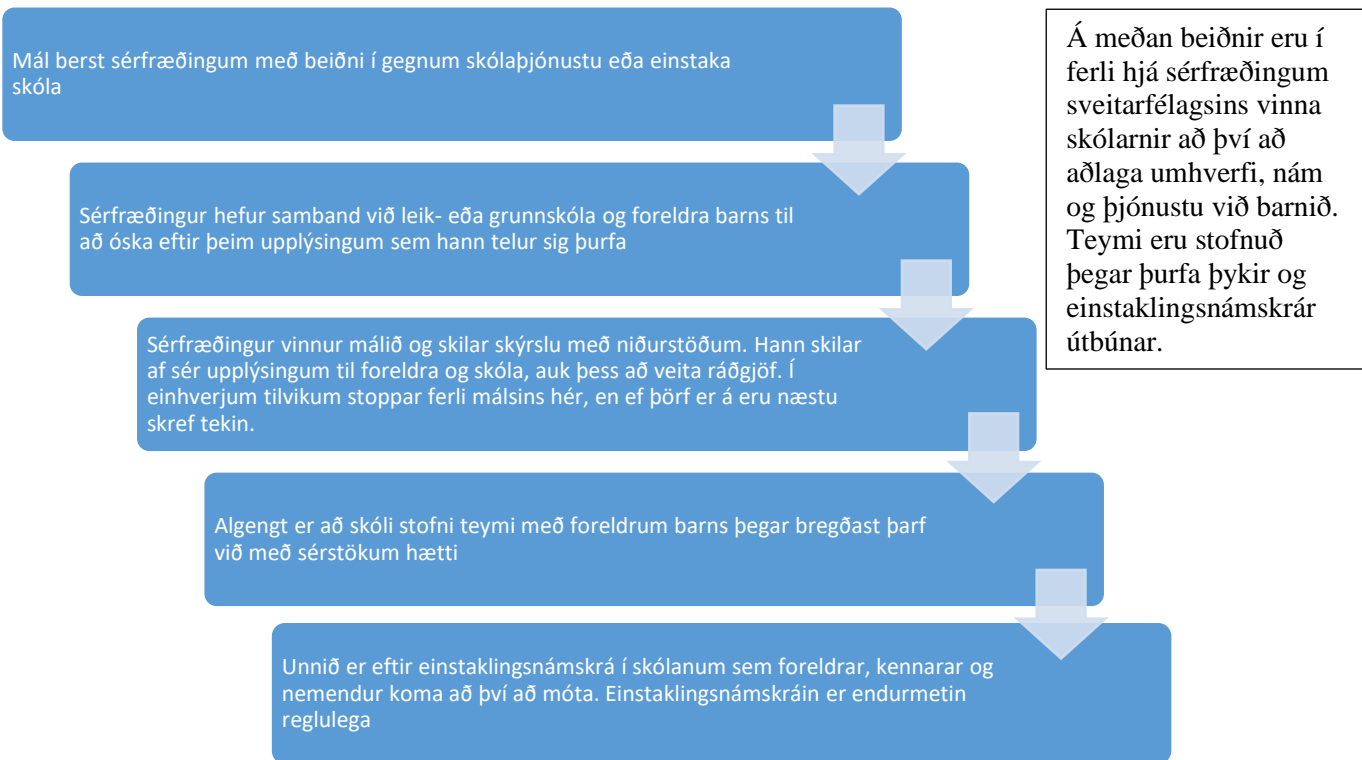
Nemendaverndarráð leik- og grunnskóla Borgarbyggðar starfar á öðru og þriðja stigi þjónustu við börn. Hlutverk nemendaverndarráðs er að samræma skipulag og framkvæmd þjónustu við nemendur varðandi skólaheilsugæslu, náms- og starfsráðgjöf og sérfræðiþjónustu. Nemendaverndarráð á að vera skólastjóra til aðstoðar um framkvæmd áætlana um sérstaka aðstoð við nemendur. Samstarfið getur varðað bæði einstaka nemendur og forvarnir. Þau mál sem tekin eru fyrir í nemendaverndarráði eru unnin í góðu samstarfi við foreldra barnsins og þeir virkjaðir með það í huga að úrræðin sem lögð eru til séu nýtt bæði í skóla og á heimili eftir því sem þurfa þykir.

Í nemendaverndarráði grunnskóla skulu eiga sæti skólastjóri og/eða fulltrúi sem hann tilnefnir, umsjónaraðili kennslu nemenda með sérþarfir, fulltrúi skólaheilsugæslu, fulltrúi skólaþjónustu sveitarfélagsins, sálfræðingur, náms- og starfsráðgjafi og fulltrúi frá félagsþjónustu. Í nemendaverndarráði leikskóla starfa leikskólastjóri, aðstoðarleikskólastjóri, sérkennslustjóri, sálfræðingur, fulltrúi skólaþjónustu og fulltrúi félagsþjónustu.

Beiðni um athugun

Beiðni um athugun á einstaka nemanda skal berast skólaþjónustu Borgarbyggðar þegar beiðnin hefur fengið umfjöllun í lausnateymi og ef við á nemendaverndarráði skóla. Beiðnin er gerð á þar til gerðu eyðublað sem skólaþjónusta Borgarbyggðar gefur út og er nýjasta útgáfan alltaf aðgengilega á heimasíðu sveitarfélagsins. Þegar óskað er eftir beiðni um athugun skal skriflegt samþykki foreldris eða forráðamanns alltaf liggja fyrir. Nemendaverndarráð getur óskað eftir samþættri þjónustu með samþykki foreldra hjá Fjölskyldusviði sveitarfélagsins, einnig geta foreldrar óskað eftir þeirri þjónustu án milligöngu nemendaverndarráðs.

Ferli beiðna frá sérfræðingum sveitarfélagsins og aftur til skólanna

Skil á milli skólastiga

Tilgangurinn með samstarfi milli skólastiga er að skapa samfellu í námi barna, koma til móts við þarfir þeirra og stuðla að markvissari uppbyggingu náms nemenda. Mikilvægt er að treysta á gagnkvæma þekkingu og skilning kennara á skólastigunum á starfi og starfsaðstæðum hvers annars. Markmiðið er að stuðla að vellíðan og öryggi barna og foreldra þegar börnin flytjast á milli skólastiga.

Samstarf leik- og grunnskóla

Samkvæmt reglugerð nr. 896/2009 um skil og miðlun upplýsinga milli leik- og grunnskóla skal gera grein fyrir stöðu allra barna sem flytjast á milli leik- og grunnskóla, þar á að koma fram lýsing á námslegri og félagslegri stöðu. Er þetta gert til að tryggja að byggt sé á fyrra námi og reynslu barnsins þegar það flytur á milli skólastiga. Þegar um er að ræða börn sem hafa notið sérstaks stuðnings í námi í leikskóla er mikilvægt að gera grein fyrir niðurstöðum þeirra greininga sem gerðar hafa verið í leikskóla þannig að grunnskólinn geti mótað nám við hæfi barnsins. Við færslu barna frá leikskóla í grunnskóla eru haldnir skilafundir að vori ár hvert.

Leikskólastjórar og grunnskólastjórar skipuleggja fundina, á fundunum veitir starfsfólk leikskóla upplýsingar til grunnskóla og frístundar um stöðu hvers barns. Í leik- og grunnskólum Borgarbyggðar eru virkar áætlanir um skil á milli leik- og grunnskóla.

Á grundvelli reglugerðar nr. 585/2010 um nemendur með sérþarfir í grunnskóla ber skólunum að gera móttökuáætlun fyrir nemendur með sérþarfir. Í áætluninni á að koma fram skipulag kennslunnar, aðbúnaður, aðstaða sem er til staðar, notkun hjálpartækja, hvernig einstaklingsnámskrá er háttað, kennsluhættir og námsmat, hlutverk umsjónarkennara, sérkennara og annarra fagaðila innan skólans og hvernig samstarfi við foreldra er háttað. Í áætluninni skal koma fram hvaða áform skólinn hefur um stuðning við nemendur til félagslegrar þátttöku og virkni í skólasamfélaginu.

Samstarf grunn- og mennta- eða framhaldsskóla

Samkvæmt reglugerð nr. 585/2010 um nemendur með sérþarfir í grunnskóla á að vinna einstaklingsbundna tilfærsluáætlun þegar nemandi hefur notið sérúrræða í grunnskóla. Í tilfærsluáætluninni skulu koma fram upplýsingar um niðurstöður fyrirbyggjandi greininga, lýsing á skólagöngu nemandans, núverandi aðstæður, námsstaða og áform um frekara nám. Nemandinn og foreldrar hans taka þátt í gerð áætlunarinnar og byggir hún á einstaklingsáætlun og öðrum fyrirbyggjandi gögnum. Miðað er við að undirbúningur tilfærsluáætlunarinnar hefjist þegar nemandi er í 9. bekk.

Nemendur af erlendum uppruna

Í fjölmennningarlegu samfélagi býr saman fólk af mismunandi uppruna eða menningarsvæðum sem ber virðingu hvert fyrir öðru og hefur samskipti sín á milli. Markmið hvers samfélags ætti að vera að stuðla að gagnvirkri þátttöku allra en til þess þarf umburðarlyndi og gagnkvæm virðing að eiga sér stað.

Til að vanda móttöku erlendra nemenda þarf gott upplýsingastreymi sem er lykill að samskiptum og góðri samvinnu heimilis og skóla. Að finna sig velkominn minnkar líkur á vandamálum sem mögulega gætu annars komið upp. Grunnskólum er skylt að taka vel á móti nýjum nemendum, en í lögum um grunnskóla nr. 91/2011 er kveðið á um að skólar skuli taka á móti nemendum sem eru að hefja nám sitt hér á landi samkvæmt móttökuáætlun skóla eða sveitarfélags. Í grunnskólum sveitarfélagsins er unnið eftir móttökuáætlun sem ætlað er að auðvelda börnum og foreldrum þeirra upphaf skólagöngunnar og tryggja verklag við móttöku þeirra. Í lögum um leikskóla nr. 90/2011 kemur fram að þegar börn hefja leikskólagöngu þurfi foreldrar og leikskóli að leggja grunn að samstarfi þar sem umhyggja og velferð barna er höfð að leiðarljósi. Ber starfsfólki leikskóla að sýna fjölbreyttum fjölskyldugerðum og menningu skilning og virðingu. Mikilvægt er að frá upphafi

byggja móttaka barna að erlendum uppruna á skýru ferli sem foreldrar og kennarar geta stutt sig við. Leikskólar sveitarfélagsins hafa slíka móttökuáætlun sem tryggir jákvæða upplifun aðila af ferlinu.

Viðmið vegna skólasóknar í grunnskólum Borgarbyggðar

Í lögum um grunnskóla nr. 91/2008 er fjallað um ábyrgð foreldra á námi og skólasókn barna sinna. Þar kemur fram að foreldrar barna á skólaskylduáldri beri ábyrgð á að innrita barnið í skóla og að það sækji skóla. Segir í lögnum að ef misbrestur verður á þessu án þess að veikindi eða aðrar gildar ástæður hamli skólasókn skuli skólastjóri leita lausna og taka ákvörðun um úrbætur. Í grunnskólum Borgarbyggðar eru viðmiðunarreglur um skólasókn og er reglunum ætlað að samræma verkferla í grunnskólum sveitarfélagsins og skapa með því nemendum, foreldrum og skólasamfélaginu öryggi og gagnsæi.

VIÐMIÐ VEGNA SKÓLASÓKNAR Í GRUNNSKÓLUM BORGARBYGGÐAR

Miða skal við eftirfarandi viðbrögð og styðja við viðmið um fjölda veikinda- og/eða leyfisbátanna við hvert þrep. Mikilvægt er að viðbrögðin séu ávallt skoðuð út frá náms- og félagslegri stöðu hvers nemenda.

0 – 9 dagar

Framúrskarandi mæting

10-14 dagar

- Umsjónarkennari hringir í foreldra og upplýsir um stöðu skólasóknar.
- Ef áhyggjur eru af náms- og félagslegri stöðu fer viðbragðsstig af stað og umsjónarkennari kynnir það fyrir foreldrum.

15 – 18 dagar

- Umsjónarkennari viðkomandi nemanda boðar foreldra og nemanda á fund ásamt deildarstjóra stigs.
- Vandí greindur með viðtali (sjá vinnugögn/viðbragðsstig)
- Fundnar lausnir s.s. skriflegur mætingarsamningur gerður sem gildir í 3.-4.vikur.
- Málið fer til lausnateymis.

19 -29 dagar

- Tekið fyrir í lausnateymi sem fjallar um erindið og setur af stað aðgerðaráætlun.
- Deildarstjóri viðkomandi stigs boðar foreldra og nemanda á fund ásamt umsjónarkennara og kennsluráðgjafa.
- Gerðar eru frekari greiningar og tillögur um aðgerðir til að bæta skólasókn (sjá vinnugögn/hættustig).

30 dagar eða fleiri

- Ef mæting heldur áfram að ganga illa og viðunandi árangur hefur ekki náðst er málið tekið fyrir í nemendavernd
- Ákvörðun tekin um hvort að vísa eigi málinu til barnaverndar en haldið er áfram með fyrri úrræði.

Lestrarstefna Borgarbyggðar

Fram kemur í lestrarstefnu Borgarbyggðar að tilgangur hennar sé að halda utan um heildarsýn um framkvæmd og þróun kennslu á sviði máls og lestur í leik- og grunnskólum sveitarfélagsins. Markmið stefnunnar er að tryggja jafnan rétt allra nemenda í til gæða kennslu á sviði máls og lesturs, að tryggja samfellu og stífganda í lestrarnáminu og að veita foreldrum yfirsýn yfir lestrarnámið og auðvelda þeim stuðning við það heima.

Mikið er lagt upp úr samstarfi heimila og skóla þar sem lestur er flókið ferli sem þarfnast þjálfunar til þess að nemandi ná tökum á því.

LESTRARSTEFNA

Leikskóla Borgarbyggðar

Orðaforði, málskilningur, máltjáning

- ❖ Setja orð á hluti, athafnir og upplifanir
 - ❖ Syngja með barninu
 - ❖ Fara með vísur og þulur
- ❖ Ræða um það við börnin sem var lesið eða hlustað á og skoða myndir
- ❖ Nýta frumkvæði barna í umræðum með því að hlusta á þau og hvetja þau til að segja frá
- ❖ Endurtaka rétt eftir börnunum það sem þau eru að segja

Hlustun

- ❖ Kenna þarf börnum að læra að hlusta.
- ❖ Það er gert með því að byrja á unga aldri að lesa fyrir þau og tala við þau.

Hljóða- og hljóðkerfisvitund

- ❖ Vinna með rím orða (hús – mús)
 - ❖ Tengja saman hljóð (í-s)
 - ❖ Taka samsett orð í sundur (skólataska = skóli + taska)
- ❖ Setja saman orð (skóli + taska = skólataska)
- ❖ Klapp atkvæði í orðum (skóli 2 klöpp skó-li)
 - ❖ Finna fyrsta hljóð í orði
 - ❖ Finna síðasta hljóð í orði
 - ❖ Finna hljóð inn í orði